

"לפלוגי נולד בן זכר, ומסתמא יהא על שם פלוגי, ב"ה אני בשמחה שנולד בן זכר, ונתרפאה כל המשפחה כולה". בצאתו מחדר הרבנית, מיהר אחרי היוצא, ואמר לו, זה כמה ימים שאין לי מנוחה, מדוע יש ליהודי כמוני מידות רעות כאלו. וכי צריך הייתי לומר, לאדם המבקש טובה, בס"ה גזיזת כמה שערות, למה הייתי צריך לומר לו, שהרב מבריסק אומר שאינו ספר וכו'. צריך אני לעבוד על עצמי, ומ"מ ממכם צריך אני לבקש מחילה.

כמה ימים לפני פסח, היינו אצלו, ודיברנו בלימוד בכמה ענינים. בתוך דבריו אמר באידיש "העיקר שניצל ממהו חמץ בפסח" זה היה הדבר שהטרידו. יראת שמים מופלגת היתה כל מעיניו, ובראש מחשבותיו.

אם אף נדבר ימים ולילות לא נוכל לתאר דמותו. לפני שנים רבות שמעתי, מדודי הר"ז צ'צ'יק שבביאליסטוק, היה מרן פאר הישיבה, והישיבות כולם. (שמעתי מאבי ז"ל שאמר, כשהיינו בישיבות, היו שני שמות שהלכו בכל העולם ר' יעקב סטיפלער ור' חיים סטוצ'ינער. והצטינותם היתה "בשקידה וענוה" וזו היתה משאת נפש כל בן תורה).

ישב אצל מרן זי"ע, אדם שהיה צריך חיזוק, ואמר לו מרן, אל תתעמק כ"כ בבעיות העולם הזה. והמשיך מרן, היו לי כל הנתונים להשאר עם הארץ, אם הייתי משים לב על בעיות העוה"ז. היודע אתה אלו צרות היו לי בעוה"ז, הרי היו שנים שחייתי בדקדוקי עניות, שהיינו עורכים שבת, בלחם שחור ומלבושים... וכמה צער גידול בנים היה לי. וכי חושב אתה שאתה הוא המדוכא, דע לך שאת הצער גידול בנים שלי, אפשר היה לחלק למאה. ופירט לו כמה דברים, והמשיך, הקב"ה עזר שזיכה אותי בחתן, וביום אחד עזב אותי, איש עני ואביון עם שמונה יתומים. וכמה בעיות בריאות ושאר ענינים יש... אם הייתי מתעמק בכל זה, לא הייתי לומד אפי' דף אחד. אך הקב"ה עשה עמי חסד, אולי מחמת שלמדתי מוסר, אולי משום מעט התורה שלמדתי בילדותי, ולא שמתי לב לכלום. בכל דבר למדתי פשט, כדברי הספורנו, [מהלים כ"ג] גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירע רע כי

אתה עמדי, שבטך ומשענתך המה ינחמוני. ופי', יודע אני, שאתה הוא המכה, וע"כ שבטך, שהכיתיני בו לשעבר, ומשענתך, שאחרי כן היית למשען לי ועזרתני, החיזוק שלך (שיודע אני ששום צרה, אינה נמשכת לעולם) המה ינחמוני, בעת צרה הבאה, שאני מקוה ומצפה שתעשה כן גם להבא. אין כל עצה אחרת אלא רק שלא להתיחס לעוה"ז. כך ניחם אותי, והלה יצא ממנו כאדם חדש.

מעשה היה ביהודי מת"א שבא ותינה צערו לפניו, שמתה עליו אשתו ונעשה לו מר מאד. נטל מרן את ידו, ואמר לו, אף אני במצב כמוך, אלמן כבר זמן מה, ומר לי ג"כ מאד. אכן מטפלים בי על הצד היותר טוב, ומ"מ אין תחליף למקור. אחר הוסיף ואמר, חשבתי הרבה על הענין, וראיתי, דודאי אין שני בני הזוג מתים בב"א, כן הוא מנהג העולם, כפי שבראו הקב"ה, שהאחד מת לפני בן זוגו, והנשאר סובל ממיתתו. ואף אם היינו נשאלים לרצוננו, הרי לא היינו אומרים אחרת... ולפיכך, הרי צריך להודות להקב"ה שלא היה הפוך בסדר מיתת בני הזוג. האיש נתנחם, ויצא מעודד. ממש ניכר היה, שהיה מתמסר להשפיע דברי נחומין. וזו דוגמא אחת מני רבות ביום, שהיה יושב ומסביר לכל אחד, שהיסורים שהוא סובל הם הטוב בשבילו וכו'.

היו רואים בו את האמונה הפשוטה, שהאמין בדברים שהיה מוציא מפיו, ולא היה מן השפה ולחוץ בלבד. תמיד ידע שהדברים שבאים עליו, הם הטובים ביותר עבורו, בשעה זו. זהו פירושה של הברכה "שעשה לי כל צרכי", שהרי אם צרכי היה בשאר דברים, אף הם היו מתקיימים. וכן היה אומר הסבא מנבהרדוק, שכידוע לכל לומד, עיקר גדול הוא, לברר השמטות הרמב"ם. מדוע השמיט הרמב"ם בסוגיא זו. ואין כל אפשרות לומר, ח"ו, שהרמב"ם השמיט השמטתו משום שהיה טרוד וכדומה, אלא עמלים לברר טעמו. כמו"כ צריך ג"כ לעמוד ולברר בהשמטת הקב"ה בכבודו ובעצמו, שהאדם מלא טרונות וטענות, שהשמיט אצלו הקב"ה, כך או אחרת. כל אדם צריך לעמוד, להבין ולהרגיש מתיקות, כשמגיעים לידי ישוב הענין של השמטה זו, לא פחות מהמתיקות שישנה כשמישבים רמב"ם תמוה. כן היתה הרוח הנושבת מכותלי חדרו של מרן זי"ע.